Stockholms läns landsting

4

Överenskommelse Omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län

LS 2017-0478

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-09-05

LS 2017-0478

Landstingsstyrelsen

Överenskommelse Omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius och Ella Bohlin

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag att landstingsfullmäktige träffar en överenskommelse med länets kommuner om omhändertagande av avlidna, HSN 2017-0257.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna Överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län.

Landstingsrådsberedningens motivering

I hälso- och sjukvårdens uppdrag ingår att ta hand om avlidna. Landstinget och kommunerna har ett gemensamt ansvar för detta. Uppdraget regleras i Hälso- och sjukvårdslagen. Sedan oktober 2015 ingår i kommunernas ansvar att ta hand om personer som avlidit i bostad som omfattas av särskild service och daglig verksamhet enligt LSS.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tillsammans med länets kommuner arbetat fram en överenskommelse om hantering av avlidna. Överenskommelsen innebär att kostnadsansvaret tydliggörs när landstingets bårhus tar hand om avlidna från kommunala särskilda boenden. Den innebär förenklade administrativa rutiner jämfört med idag. Överenskommelsen omfattar personer som avlider inom kommunernas särskilda boenden och där personen ska obduceras eller till exempel en pacemaker avlägsnas.

Överenskommelsen gäller från och med den 20 april 2018 och tills vidare och kan sägas upp med sex månaders varsel.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 16 maj 2017
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 30 mars 2017

Irene Svenonius

Ella Bohlin

Gustaf Drougge

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Styrning och strategi
Gabriella Norén

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-07-13

LS 2017-0478

Landstingsstyrelsen

Överenskommelse om Omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landstings och länets kommuner

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag att landstingsfullmäktige träffar en överenskommelse med länets kommuner om omhändertagande av avlidna, HSN 2017-0257.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län den 30 mars 2017
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 28 september 2017
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 19 juli 2017

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna Överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår i sitt beslut den 28 september 2017, HSN 2017-0257, att landstinget tecknar en överenskommelse med länets kommuner om omhändertagande av avlidna. Överenskommelsen omfattar personer som avlider inom kommunernas särskilda boenden och där personen ska obduceras eller till exempel en pacemaker avlägsnas. Syftet

med överenskommelsen är att tydliggöra kostnader, administrativa rutiner och ansvarsfördelning gällande transport och bårhusförvaring.

Landstingsstyrelsens förvaltning tillstyrker att överenskommelsen godkänns.

Bakgrund
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har tillsammans med länets kommuner arbetat fram en överenskommelse om hantering av avlidna. Överenskommelsen innebär att kostnadsansvaret tydliggörs när landstingets bårhus tar hand om avlidna från kommunala särskilda boenden. Den innebär förenklade administrativa rutiner jämfört med idag. Överenskommelsen omfattar personer som avlider inom kommunernas särskilda boenden och där personen ska obduceras eller till exempel en pacemaker avlägsnas.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen innefattas i hälso- och sjukvård att ta hand om avlidna. Kommunerna har som sjukvårdshuvudman ansvar för att ta hand om personer som avlidit i särskilda boendeformer och dagverksamhet, inklusive verksamheter inom lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Landstinget har bårhus vid Danderyds sjukhus, Karolinska Universitetssjukhuset, Solna och Huddinge, Södersjukhuset och Södertälje sjukhus. Vid S:t Görans sjukhus är bårhusverksamheten upphandlad. Vid Norrtälje sjukhus finns ett bårhus i sjukhusets regi.

Överenskommelsen gäller från och med den 20 april 2018 och tills vidare och kan sägas upp med sex månaders varsel.

Överväganden
Karolinska Universitetssjukhuset tar i sitt yttrande om överenskommelsen upp en del frågor och lämnar några kommentarer kring bårhus-verksamheterna, men som inte direkt berör överenskommelsen med länets kommuner. Förvaltningen bedömer därför att detta i sig inte påverkar ställningstagandet till överenskommelsen utan att dessa frågor kan lösas i dialog mellan sjukhuset och berörda aktörer.

Landstingsstyrelsens förvaltning tillstyrker att överenskommelsen godkänns då den förtydligar ansvar och leder till förenklad administration.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser för Stockholms läns landsting. De intäkter landstinget får från kommunerna ska täcka kostnaderna. Dock innebär överenskommelsen att ansvaret för vem som ska stå för vilka kostnader blir tydligt, vilket innebär mindre administration för de som hanterar fakturering av bårhusavgifter.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Henrik Gaunitz
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt

Kommunerna i Stockholms län
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Karolinska Universitetssjukhuset
SLL Styrning och ekonomi

Godkänd av Malin Frenning, 2018-07-13

LS 2017-0478

Överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län

2017-03-30

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehållsförteckning 2

1. Överenskommelsens syfte 3

2. Parter 3

3. Målgrupp 3

4. Omfattning 3

5. Kostnad för omhändertagande och bårhusplats 5

6. Tillgänglighet 5

7. Fakturering 5

8. Betalningsvillkor 6

9. Ansvar för skada eller förlust 6

10. Tvist 6

11. Uppföljning 6

12. Revidering 6

13. Avtalstid, uppsägning och omförhandling 6

1. Överenskommelsens syfte

Enligt 1 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) (HSL) innefattas i hälso- och sjukvård att ta hand om avlidna. Som sjukvårdshuvudman har både landstinget och kommunerna ett ansvar för att ta hand om avlidna. I samband med att Rättsmedicinalverket upphörde med att ansvara för omhändertagandet av avlidna 1990 och att Ädelreformen trädde i kraft 1992, kom kommunerna som sjukvårdshuvudman att ha ansvar för att ta hand om personer som avlidit i särskilda boendeformer och dagverksamhet (18 § 1 st HSL). Från och med den 1 oktober 2015 innefattar kommunens ansvar i Stockholms län också personer som avlidit i bostad med särskild service och daglig verksamhetenligt LSS.

Syftet med denna överenskommelse är att tydliggöra kostnader, administrativa rutiner och ansvarsfördelning gällande transport och bårhusförvaring.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har i cirkulär nr 2005:52 tagit fram rutiner kring omhändertagande av avlidna. Av cirkulär nr 12:2 framgår kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård.

2. Parter

Parter i denna överenskommelse är Stockholms läns landsting (SLL) genom hälso- och sjukvårdsförvaltningen och respektive kommun i Stockholms län.

3. Målgrupp

Målgruppen för överenskommelsen är de personer som avlider inom kommunernas särskilda boendeformer där kommunen är sjukvårdshuvudman, dvs särskilt boende och dagverksamhet enligt socialtjänstlagen (SoL) och boende med särskild service och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

4. Omfattning

a. Bårhusens ansvar

Bårhusen i Stockholms läns landsting tillhandahåller lämpliga lokaler och uppfyller de krav som ställs i enlighet med landstingets regelverk för omhändertagande och förvaring av avlidna. I bårhusen vid Danderyds sjukhus, Karolinska Universitetssjukhuset, Solna och Huddinge, Södersjukhuset och St Görans sjukhus, Unilabs AB[1], kan den avlidne balsameras. Vid dessa lokaler är verksamheten certifierad eller ackrediterad. Bårhuset i Norrtälje utför även balsamering i egen regi.

Vid Södertälje sjukhus tillhandahålls bårhus och utrymme för kistläggning och svepning. Vid behov av balsamering utförs den på Karolinska universitetssjukhusets bårhus i Huddinge.

b. Kommunernas ansvar

Kommunen är, som sjukvårdshuvudman, ansvarig för omhändertagande av personer som avlidit inom kommunernas särskilda boendeformer i enlighet med kap 3 målgrupp.

Kommun är som sjukvårdshuvudman skyldig att ansvara för transport och bårhusförvaring och reglerar detta i avtal med entreprenör.

Den avlidne ska vara omhändertagen och iordningställd inför transport till bårhuset i enlighet med bilaga 11 i landstingets ”Handbok för omhändertagande av avlidna inom Stockholms län”. » www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/

Landstingets folder ”När någon avlidit, till dig som närstående information och praktiska

[1] ST Görans sjukhus är verksamhet upphandlad av SLL. Där är idag Unilabs AB leverantör av bårhustjänsten.

råd” ges till närstående i samband med dödsfallet.
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

Bårhusremiss extern ska vara ifylld, bilaga 5.
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

Kombikakod* ska anges i bårhusremissen där det framgår vem som ska debiteras för omhändertagandet av den avlidne. Det är bårhusen som är ansvariga för att lämna ut kombikakod. Varje kommun ansvarar för att kontakta respektive bårhus ekonomiavdelning för att få en kombikakod som överensstämmer med fakturaadress.

Vid avvikelse, använd avvikelserapporten i ”Handboken för omhändertagande av avlidna”
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

Kvittens, se bilaga 6 i ”Handboken för omhändertagande av avlidna”
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

Kommunen ska informera landstingets hälso- och sjukvårdsförvaltning om ändring av telefonnummer för jourorganisation för stadsdelarna i Stockholm stad och övriga kommuner i Stockholms län, med anledning av omhändertagande av anhöriga, barn, husdjur, egendom mm, se bilaga 12 i ”Handboken för omhändertagande av avlidna”
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

c. Landstingets ansvar

Stockholms läns landsting tar över huvudmannaskapet för hälso- och sjukvården och kostnadsansvar för transport och bårhusförvaring av personer som avlidit inom kommunens särskilda boendeformer vid följande fall:
- när en klinisk obduktion ska utföras
- när explosivt material, exempelvis en pacemaker, ska tas bort.

I samband med detta omhändertagande kommer den avlidne att balsameras utan att dödsboet debiteras.

Av landstinget anvisad transportör ska anlitas vid detta tillfälle för transport till bårhus.

Ansvarig läkare ska snarast etablera kontakt med ansvarig kommun i de fall det saknas företrädare för dödsboet. Se bilaga 14 i ”Handboken för omhändertagande av avlidna”
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

---

* Med kombikod avses ett kundregister över vårdenheter kombinerad inrättning, klinik och avdelningskod. Koden används för att identifiera en vårdenhet till lägsta nivå.

5. Kostnad för omhändertagande och bårhusplats

Avgiften för bårhusvistelse beslutas av respektive vårdgivare** som ansvarar för sin bårhusverksamhet. ***

Avgift 2017 – nuvarande priser

Karolinska Universitetssjukhusets laboratorieverksamhet (KUL),

Karolinska Universitetssjukhuset Solna och Huddinge

Danderyds sjukhus AB

Södersjukhuset AB
Kostnad bårhusplats: 5 292,50 kronor exkl. moms

St Görans sjukhus AB, Unilabs AB,
Kostnad bårhusplats, normal: 4 348,71 kronor exkl. moms

Norrtälje sjukhus, Tio Hundra AB,
Kostnad bårhusplats: 5 599 kronor exkl. moms

Södertälje sjukhus AB,
Kostnad bårhusplats: 4 434 kronor exkl. moms

En årlig uppräkning av kostnaden sker i enligt med SKL:s prisindexuppräkning. LPi-K Unilabs AB indexuppräkning sker vid varje årsskifte enligt vårdprisindex, vpi ca 2%.

Vårdgivaren har rätt att påföra kommun ev. tillkommande moms.

Balsamering av avlidna inom landstinget utförs mot en avgift som är beslutad av Landstingsfullmäktige och det sker en årlig uppräkning av avgiften. För 2017 är avgiften 825 kr.

6. Tillgänglighet

Närhetsprincipen gäller, men närståendes önskemål om bårhus ska beaktas.

Vid platsbrist eller ombyggnation förbehåller sig landstinget att kunna anvisa annat bårhus, än vad som följer av närhetsprincipen.

Respektive vårdgivare ska informera kommunernas transportörer om sina öppettider och regelverk.

7. Fakturering

Fakturan får endast avse kostnad inom ramen för denna överenskommelse. Fakturan får inte avse oavslutade tjänster. All fakturering enligt denna överenskommelse ska ske månadsvis i efterskott, med undantag för vad som särskilt anges i överenskommelsen. Fakturerat pris för tjänsterna ska följa denna överenskommelse. Vårdgivare och kommun bör komma överens om rutiner för faktureringen.

** Med Vårdgivare avses landsting/kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som landstinget eller kommun har ansvar för samt annan juridisk person eller enskild närings-idkare som bedriver hälso- och sjukvård

*** Separat avtal föreligger mellan Norrtälje sjukhus Tiohundra AB och sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje (SON).

8. Betalningsvillkor

Betalning sker 30 dagar efter fakturans ankomstdag och godkännande. Rätten till ersättning har förfallit om kravet inte har fakturerats tre (3) månader efter det att tjänsten avslutades. Dröjsmålsränta kan tas ut enligt gällande räntesats i räntelagen.

9. Ansvar för skada eller förlust

Stockholms läns landsting tar inget ansvar för persedlar eller värdesaker som medföljer den avlidne i samband med transport från boendet till aviserat bårhus.

10. Tvist

Tvist med anledning av denna överenskommelse ska slutligt avgöras av svensk allmän domstol med tillämpning av svensk lag. Utföraren får inte avbryta eller uppskjuta fullgörandet av de prestationer som avtalats under åberopande av att tvisteförfarande inletts eller pågår.

11. Uppföljning

Erfarenheterna av denna överenskommelse och dess rutiner ska följas upp årligen och avvikelserapportering ska ske enligt bårhusens lokala avvikelsehanteringsrutiner. Företrädare från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och kommunförbundet Stockholms län (KSL) medverkar i uppföljningen.

12. Revidering

Revidering och kontinuerlig uppdatering av denna överenskommelse sker i samråd mellan KSL och SLL utifrån exempelvis nya författningar, lagstiftning, upphandlade entreprenörer och priser.

13. Avtalstid, uppsägning och omförhandling

Denna överenskommelse träder i kraft från och med 20 april 2018 och gäller tills vidare.

Kommunens beslut om antagande är att likställas med undertecknande av överenskommelsen. Protokollsutdrag skickas till KSL.

Överenskommelsen kan sägas upp skriftligt med en uppsägningstid om sex (6) månader efter att det skriftliga beskedet har mottagits. Omförhandling av överenskommelsen ska ske om någon part så begär.

Hälso- och sjukvårdsnämnden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

PROTOKOLLSUTDRAG 8/2017
§ 213

SAMMANTRÄDESDAG
2017-09-28

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2017-10-11

§ 213 Godkännande av förslag till överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län HSN 2017-0257

Ärendebeskrivning
Överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län. Överenskommelsen har tagits fram i syfte att tydliggöra kostnader, administrativa rutiner och ansvarsfördelningen gällande transport av avlidna och bårhusförvaring.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade vid sammanträdet den 16 maj 2017 att godkänna hälso- och sjukvårdsförvaltningens förslag till överenskommelse. Efter det beslutet har förvaltningen fått ny information om den tidigare beslutsprocessen som gör att ärendet måste beslutas på nytt. Det har framkommit att det tidigare inte har fattats något formellt beslut inom SLL om att teckna en överenskommelse. Detta innebär att det inte kan vara fråga om en revidering av en överenskommelse utan det är beslut om att ingå en ny överenskommelse. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen tar därför upp ärendet på nytt.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2017-07-19
Överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län, 2017-03-30

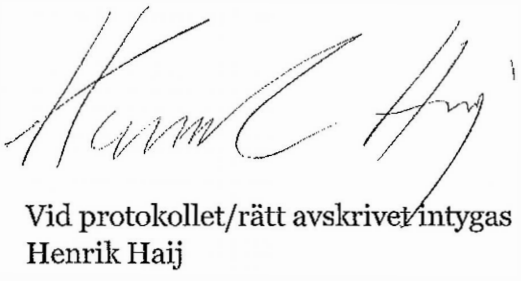
Yrkanden
Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att föreslå landstingsstyrelsen att föreslå fullmäktige att besluta

att godkänna förslaget till överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län.

Särskilda uttalanden
Dag Larsson (S) anmäler för S-ledamöterna ett särskilt uttalande (bilaga).

SAMMANTRÄDESDAG 8/2017
2017-09-28 § 213

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Henrik Haij

Expedieras
LS-kansli
Akten

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

SÄRSKILT UTTALANDE
2017-09-28

Ärende 9
HSN 2017-0257

Godkännande av förslag till överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län

Ett värdigt omhändertagande av avlidna är viktigt. Att det finns ett väl fungerande avtal mellan landstinget och kommunerna i länet är en del i det. Tyvärr har det nu blivit rörigt när inte bårhusen i Stockholms län är en avtalspart. Att reglera ansvar för en part som inte skriver under ett avtal är inte rimligt.

Vi är angelägna om att avtal skyndsamt tecknas med bårhus i Stockholms län så att det ansvar som åligger dem också efterlevs.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-07-19

HSN 2017-0257

Handläggare:
Birgitta Rosengren

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2017-09-28

Godkännande av förslag till överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län

Ärendebeskrivning

Överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län. Överenskommelsen har tagits fram i syfte att tydliggöra kostnader, administrativa rutiner och ansvarsfördelningen gällande transport av avlidna och bårhusförvaring.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade vid sammanträdet den 16 maj 2017 att godkänna hälso- och sjukvårdsförvaltningens förslag till överenskommelse. Efter det beslutet har förvaltningen fått ny information om den tidigare beslutsprocessen som gör att ärendet måste beslutas på nytt. Det har framkommit att det tidigare inte har fattats något formellt beslut inom SLL om att teckna en överenskommelse. Detta innebär att det inte kan vara fråga om en revidering av en överenskommelse utan det är beslut om att ingå en ny överenskommelse. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen tar därför upp ärendet på nytt.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2017-07-19
Överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län, 2017-03-30

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att föreslå landstingsstyrelsen att föreslå fullmäktige att besluta

att godkänna förslaget till överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län.

Förvaltningens motivering till förslaget
Syftet med överenskommelsen är att tydliggöra ansvaret för kostnader, administrativa rutiner och ansvarsfördelningen gällande transporter och bårhusförvaring för personer som avlider inom kommunernas särskilda boendeformer där kommunen är sjukvårdshuvudman.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har tillsammans med Kommunförbundet Stockholms län, KSL, tagit fram en överenskommelse om omhändertagande av avlidna. En tidigare version av denna har godkänts av flertalet kommuner i Stockholms län i juli 2016. Denna version har dock inte beslutats av Stockholms läns landsting. Denna version av överenskommelsen var en överenskommelse mellan Stockholms läns landsting, kommunerna i Stockholms län och bårhusen i Stockholms län.

Den nu föreslagna överenskommelsen är en överenskommelse enbart mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län. Detta för att några kommuner i länet menar att det kan strida mot lagen om offentlig upphandling att teckna en överenskommelse med en privat aktör. Denna överenskommelse kommer att gälla efter det att parterna har beslutat om detta i respektive fullmäktige, dock senast den 20 april 2018.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen föreslår därför att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att förslå att landstingsstyrelsen beslutar att föreslå att landstingsfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser. Dock innebär överenskommelsen att ansvaret för vem som ska stå för vilka kostnader blir tydligt, vilket innebär mindre administration för de som hanterar fakturering av bårhusavgifter.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Beslutet beräknas innebära oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård
Beslutet beräknas innebära oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser
Beslutet beräknas innebära oförändrade miljökonsekvenser.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ann Eva Askensten
Avdelningschef

Överenskommelse om omhändertagande av avlidna mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län

2017-03-30

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehållsförteckning 2

1. Överenskommelsens syfte 3

2. Parter 3

3. Målgrupp 3

4. Omfattning 3

5. Kostnad för omhändertagande och bårhusplats 5

6. Tillgänglighet 5

7. Fakturering 5

8. Betalningsvillkor 6

9. Ansvar för skada eller förlust 6

10. Tvist 6

11. Uppföljning 6

12. Revidering 6

13. Avtalstid, uppsägning och omförhandling 6

1. Överenskommelsens syfte

Enligt 1 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) (HSL) innefattas i hälso- och sjukvård att ta hand om avlidna. Som sjukvårdshuvudman har både landstinget och kommunerna ett ansvar för att ta hand om avlidna. I samband med att Rättsmedicinalverket upphörde med att ansvara för omhändertagandet av avlidna 1990 och att Ädelreformen trädde i kraft 1992, kom kommunerna som sjukvårdshuvudman att ha ansvar för att ta hand om personer som avlidit i särskilda boendeformer och dagverksamhet (18 § 1 st HSL). Från och med den 1 oktober 2015 innefattar kommunens ansvar i Stockholms län också personer som avlidit i bostad med särskild service och daglig verksamhetenligt LSS.

Syftet med denna överenskommelse är att tydliggöra kostnader, administrativa rutiner och ansvarsfördelning gällande transport och bårhusförvaring.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har i cirkulär nr 2005:52 tagit fram rutiner kring omhändertagande av avlidna. Av cirkulär nr 12:2 framgår kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård.

2. Parter

Parter i denna överenskommelse är Stockholms läns landsting (SLL) genom hälso- och sjukvårdsförvaltningen och respektive kommun i Stockholms län.

3. Målgrupp

Målgruppen för överenskommelsen är de personer som avlider inom kommunernas särskilda boendeformer där kommunen är sjukvårdshuvudman, dvs särskilt boende och dagverksamhet enligt socialtjänstlagen (SoL) och boende med särskild service och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

4. Omfattning

a. Bårhusens ansvar

Bårhusen i Stockholms läns landsting tillhandahåller lämpliga lokaler och uppfyller de krav som ställs i enlighet med landstingets regelverk för omhändertagande och förvaring av avlidna. I bårhusen vid Danderyds sjukhus, Karolinska Universitetssjukhuset, Solna och Huddinge, Södersjukhuset och St Görans sjukhus, Unilabs AB[1], kan den avlidne balsameras. Vid dessa lokaler är verksamheten certifierad eller ackrediterad. Bårhuset i Norrtälje utför även balsamering i egen regi.

Vid Södertälje sjukhus tillhandahålls bårhus och utrymme för kistläggning och svepning. Vid behov av balsamering utförs den på Karolinska universitetssjukhusets bårhus i Huddinge.

b. Kommunernas ansvar

Kommunen är, som sjukvårdshuvudman, ansvarig för omhändertagande av personer som avlidit inom kommunernas särskilda boendeformer i enlighet med kap 3 målgrupp.

Kommun är som sjukvårdshuvudman skyldig att ansvara för transport och bårhusförvaring och reglerar detta i avtal med entreprenör.

Den avlidne ska vara omhändertagen och iordningställd inför transport till bårhuset i enlighet med bilaga 11 i landstingets ”Handbok för omhändertagande av avlidna inom Stockholms län”. » www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/

Landstingets folder ”När någon avlidit, till dig som närstående information och praktiska

[1] ST Görans sjukhus är verksamhet upphandlad av SLL. Där är idag Unilabs AB leverantör av bårhustjänsten.

råd" ges till närstående i samband med dödsfallet.
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

Bårhusremiss extern ska vara ifylld, bilaga 5.
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

Kombikakod* ska anges i bårhusremissen där det framgår vem som ska debiteras för omhändertagandet av den avlidne. Det är bårhusen som är ansvariga för att lämna ut kombikakod. Varje kommun ansvarar för att kontakta respektive bårhus ekonomiavdelning för att få en kombikakod som överensstämmer med fakturaadress.

Vid avvikelse, använd avvikelserapporten i "Handboken för omhändertagande av avlidna"
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

Kvittens, se bilaga 6 i "Handboken för omhändertagande av avlidna"
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

Kommunen ska informera landstingets hälso- och sjukvårdsförvaltning om ändring av telefonnummer för jourorganisation för stadsdelarna i Stockholm stad och övriga kommuner i Stockholms län, med anledning av omhändertagande av anhöriga, barn, husdjur, egendom mm, se bilaga 12 i "Handboken för omhändertagande av avlidna"
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

c. Landstingets ansvar

Stockholms läns landsting tar över huvudmannaskapet för hälso- och sjukvården och kostnadsansvar för transport och bårhusförvaring av personer som avlidit inom kommunens särskilda boendeformer vid följande fall:
- när en klinisk obduktion ska utföras
- när explosivt material, exempelvis en pacemaker, ska tas bort.

I samband med detta omhändertagande kommer den avlidne att balsameras utan att dödsboet debiteras.

Av landstinget anvisad transportör ska anlitas vid detta tillfälle för transport till bårhus.

Ansvarig läkare ska snarast etablera kontakt med ansvarig kommun i de fall det saknas företrädare för dödsboet. Se bilaga 14 i "Handboken för omhändertagande av avlidna"
» **www.vardgivarguiden.se/omhandertagande/avliden/**

---

* Med kombikod avses ett kundregister över vårdenheter kombinerad inrättning, klinik och avdelningskod. Koden används för att identifiera en vårdenhet till lägsta nivå.

5. Kostnad för omhändertagande och bårhusplats

Avgiften för bårhusvistelse beslutas av respektive vårdgivare** som ansvarar för sin bårhusverksamhet. ***

Avgift 2017 – nuvarande priser

Karolinska Universitetssjukhusets laboratorieverksamhet (KUL),

Karolinska Universitetssjukhuset Solna och Huddinge

Danderyds sjukhus AB

Södersjukhuset AB
Kostnad bårhusplats: 5 292,50 kronor exkl. moms

St Görans sjukhus AB, Unilabs AB,
Kostnad bårhusplats, normal: 4 348,71 kronor exkl. moms

Norrtälje sjukhus, Tio Hundra AB,
Kostnad bårhusplats: 5 599 kronor exkl. moms

Södertälje sjukhus AB,
Kostnad bårhusplats: 4 434 kronor exkl. moms

En årlig uppräkning av kostnaden sker i enligt med SKL:s prisindexuppräkning. LPi-K Unilabs AB indexuppräkning sker vid varje årsskifte enligt vårdprisindex, vpi ca 2%.

Vårdgivaren har rätt att påföra kommun ev. tillkommande moms.

Balsamering av avlidna inom landstinget utförs mot en avgift som är beslutad av Landstingsfullmäktige och det sker en årlig uppräkning av avgiften. För 2017 är avgiften 825 kr.

6. Tillgänglighet

Närhetsprincipen gäller, men närståendes önskemål om bårhus ska beaktas.

Vid platsbrist eller ombyggnation förbehåller sig landstinget att kunna anvisa annat bårhus, än vad som följer av närhetsprincipen.

Respektive vårdgivare ska informera kommunernas transportörer om sina öppettider och regelverk.

7. Fakturering

Fakturan får endast avse kostnad inom ramen för denna överenskommelse. Fakturan får inte avse oavslutade tjänster. All fakturering enligt denna överenskommelse ska ske månadsvis i efterskott, med undantag för vad som särskilt anges i överenskommelsen. Fakturerat pris för tjänsterna ska följa denna överenskommelse. Vårdgivare och kommun bör komma överens om rutiner för faktureringen.

** Med Vårdgivare avses landsting/kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som landstinget eller kommun har ansvar för samt annan juridisk person eller enskild närings-idkare som bedriver hälso- och sjukvård

*** Separat avtal föreligger mellan Norrtälje sjukhus Tiohundra AB och sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje (SON).

8. Betalningsvillkor

Betalning sker 30 dagar efter fakturans ankomstdag och godkännande. Rätten till ersättning har förfallit om kravet inte har fakturerats tre (3) månader efter det att tjänsten avslutades. Dröjsmålsränta kan tas ut enligt gällande räntesats i räntelagen.

9. Ansvar för skada eller förlust

Stockholms läns landsting tar inget ansvar för persedlar eller värdesaker som medföljer den avlidne i samband med transport från boendet till aviserat bårhus.

10. Tvist

Tvist med anledning av denna överenskommelse ska slutligt avgöras av svensk allmän domstol med tillämpning av svensk lag. Utföraren får inte avbryta eller uppskjuta fullgörandet av de prestationer som avtalats under åberopande av att tvisteförfarande inletts eller pågår.

11. Uppföljning

Erfarenheterna av denna överenskommelse och dess rutiner ska följas upp årligen och avvikelserapportering ska ske enligt bårhusens lokala avvikelsehanteringsrutiner. Företrädare från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och kommunförbundet Stockholms län (KSL) medverkar i uppföljningen.

12. Revidering

Revidering och kontinuerlig uppdatering av denna överenskommelse sker i samråd mellan KSL och SLL utifrån exempelvis nya författningar, lagstiftning, upphandlade entreprenörer och priser.

13. Avtalstid, uppsägning och omförhandling

Denna överenskommelse träder i kraft från och med 20 april 2018 och gäller tills vidare.

Kommunens beslut om antagande är att likställas med undertecknande av överenskommelsen. Protokollsutdrag skickas till KSL.

Överenskommelsen kan sägas upp skriftligt med en uppsägningstid om sex (6) månader efter att det skriftliga beskedet har mottagits. Omförhandling av överenskommelsen ska ske om någon part så begär.